

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Observationes in Cap. IV. De Consecrationibus & Benedictionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

ditur hic de ipsius Materia principali, quæ est manu imponitio: nec de ejus Formâ; *Ego signo te Chrismate Salutis in nomine Patris &c.* nec de ejus Effectibus, qui sunt, incrementum gratiæ sanctificantis; jus ad auxilia necessaria, ut perfecti Officia Christiani impleantur; & impressio Characteris, propter quem iterari non potest; nec de ejus Fine, qui est corroborare in periculis amittendæ Fidei: nec de ejus necessitate, seu obligatione illam accipiendi; & nihilominus omnia hæc probantur per Canones Corpori Juris insertos, ut patebit in nostris REGULIS circa hoc Sacramentum. Hac omissione Autor defuit consilio suo hujusmodi Canones methodicè exponendi.

Cum Unctio sit finis generalis Sancti Chrismatis, Olei Infirmorum & Olei Cathecumenorum; Autor tria hæc, sub verbo *Unctionis Sacræ* complectitur: magna tamen intercedunt discrimina. Extat enim Balsamum in Chrismate, & hoc non adhibetur solum, nisi in Confirmatione, Consecratione Episcopi, Calicis, & Patenæ: Cætera sunt meri Olei species, ad varios usus destinata; nam Oleum Infirmorum, ad solum Extremæ Unctionis Sacramentum destinatur, quamvis adhibeatur in Benedictione Campanarum. Quoad Oleum Cathecumenorum, quamvis illud benedicatur ad Baptismum, usurpatur, non solum in Baptismo, perinde ac Chrisma: sed etiam cum Chrismate adhibetur, ad Benedictionem Fontium Baptifmalium, in Consecratione Ecclesiæ & Altaris. Vid. BELLOTIUM in *Ritus Ecclesiæ Laudunensis* p. 798. n. 98. Itaque id, de quo loquitur VIGELIUS, usurpatur in Quatuor Sacramentis, Baptismo, Confirmatione, Ordinatione, Extremâ Unctione, & in pluribus Benedictionibus & Consecrationibus; quod tamen hic dicit, solum Extremæ Unctionis Sacramentum respicit. REG. III. IV. V. VI. quæ dicunt, Sacerdotis esse, ut illam conferat; Episcopum quoque eam dare posse; aut, quæ indicant Textus docentes, quibus illa conferenda sit, quando, & quomodo; 2. Ordinationem in Consecratione Episcopi, 3. Consecrationem Altaris, & Benedictionem Fontium REG. VIII. & X.

REG. I. tribuit *Chrismati* nomen *Sacramenti*, quod propriè non convenit nisi signis sensibilibus, quæ gratiam conferunt, itaque benignè accipienda est denominatio, & intelligendum *Sacramenti*, verbum, prout signum sensibile rei sacræ denotat.

REG. IX. quæ dicit, Presbyteros Sanctum Chrisma ab Episcopo petere debere, sub hoc verbo complectitur Oleum Infirmorum & Cathecumenorum, necessarium ad Baptismum & Extremam Unctionem. Tres tantum sunt in Corpore Juris *Textus*, qui de Extremâ Unctione loquuntur. Can. 3. DIST. XCV. Cap. unic. de *Sacr. unct. c. 14. de verb. signif.* sed quod in eis legitur, sufficit ad discendum, quod scitu dignum est; nempe ejus Materiam, Formam, Effectum, Ministerium, necessitatem, dispositiones, quas requirit, ut docuimus in Regulis circa hoc Sacramentum, ubi etiam referuntur, quæ de illo dicta sunt à Concilio Tridentino Sess. XIV.

Cernitur in PONTIFICALI ROM. Part. 3. Cap. 4. Officium Benedictionis & Consecrationis Sanctorum Oleorum, p. 487. Editionis Paris. AN. MDCLXXXIII.

OBSERVATIONES in CAP. IV. de CONSECRATIONIBUS & BENEDICTIONIBUS.

Hic multas res valdè invicem discrepantes Autor confundit. 1. Benedictionem, cum Consecratione; quæ differunt in eo, quod hæc non fiat sine Unctione, quæ non requiritur in Benedictione: indè est quod de Ornamentis Ecclesiæ, & Vestibus Ministrorum Sacrorum, non dicitur, illa consecrari; sed tantummodò benedici. Idem est de Ecclesiis, quarum alia benedictæ, alia consecrata sunt. Item Oratoria vulgò duntaxat benedicta sunt, sive publica, sive privata sint: perinde est de Capellis Domesticis, quæ numquam sunt consecrata, sed simpliciter benedictæ: idem obtinet circa Aquam, Sal, Panem, Abbates, Abbatissas, Cruces, Imagines, &c.

Consecrationem Sacramentalem, qualis est Consecratio Episcoporum, & Eucharistiæ, confundit, cum Consecratione, simpliciter cerimonia Ecclesiastica, quæ adhibetur erga Ecclesias, Altaria, Calices, Patenas, Reges, Reginas, &c.

Ecclesiarum Consecrationem confundit, cum ipsarum Reconciliatione, quæ semper sine Unctione fit. Unctio autem semper adhibetur in Consecratione Ecclesiarum; Reconciliatio fieri potest per simplices Presbyteros; Consecratio autem ad solos Episcopos pertinet. Reconciliantur Ecclesiæ benedictæ, perinde ac consecrata: Reconciliantur Cæmeteria, quæ numquam consecrata fuere, eodem modò, quo Ecclesiæ consecrata.

Hæc omnia distincta sunt in nostris REGULIS circa Ecclesias, in quibus prolixè disseritur, de earum Consecratione Pollutione, Reconciliatione, & præ cæteris rebus, ostensum fuit, Pollutionem non destruere Consecrationem, quæ non perit nisi per ruinam, aut totalem, aut majoris partis, & Reconciliationem valdè à Reconciliatione discrepare.

His Observationibus præmissis, ab enumeratione abstinere possemus; verum pauca delibabimus ex singulis Regulis; quæ gravibus peccatis turgent.

REG. II. Magnam habet affinitatem cum REG. LX. de Baptismo. Quod in hanc dictum fuit, ad illius expositionem infervit; ideòque ad eam remittimus. In utraque agitur de iteratione rei, quæ, ubi ritè facta, iterari non potest, & quæ, si nulla sit, ob defectum alicujus rei ad ipsius validitatem requiritur, rescindi potest, & tunc non iteratur realiter; quod enim irritum est, pro infecto haberi debet. Idem est de casu, in quo sufficientes probationes non extant, ceremoniam factam fuisse, vel legitima est suspicio, eam malè factam fuisse.

Affinitas hæc patrocinator remissioni, quam fecimus, ad aliam Regulam; sed cum illa non sit totalis, atque esse nequeat, ideò quod Baptismus sit Institutionis Divinæ, & Consecratio Ecclesiarum, Altarium, Calicum, Patenarum, sit Institutionis Ecclesiasticæ; observandum est, hinc confici, quod Ecclesia jubere potest, ut hæc, etsi ritè facta, quibusdam in casibus iteraretur (tales sunt omnes casus Pollutionis, quibus illa medetur, per Reconciliationem) jubere enim posset, ut res consecrata sic suam Consecrationem amitterent; quod facere nequit erga Baptismum, qui, ratione Characteris indelebilis, quem imprimit, numquam, si ritè acceptus fuerit, iterari potest, quocumque in casu.

Observandum est etiam, Ecclesiam, nedum jussisse, ut Loca consecrata suam Consecrationem in Casibus Pollutionis amitterent, illaque revocaretur, sed id prohibuisse perspicuè, illos distinguendo à Casibus destructionis & readificationis.

Principio hujus Regule occurrit exemplum confusionis observatæ erga Consecrationem & Benedictionem: nam rebus consecrandis annumerat Vasa & Ornamenta, quæ solummodò benedicuntur.

Quod dicitur in hæc Regulâ & in Reg. IV. Altaria suam Consecrationem amittere, per fractionem in loco, ubi sunt Reliquiæ, & cum hæc suo loco eruuntur; verum est quoad eos, qui sentiunt illa validè non consecrari sine Reliquiis: secus quoad alios. Vide SANBOVIUM, *Resolut. Tom. I. Cas. 258.*

Conjungere debuisset quidquid in Regulis suis nempe REG. II. & V. dicit, circa Pollutionem: nempe 1. Eam nasci ex violentâ Sanguinis Humani effusione: 2. Ex Criminibus Impuritatibus. 3. Ex Sepultura Infidelium, Hæreticorum, & Excommunicatorum in Locis Sacris; hidenunciati esse debent. 4. Loca polluta reconciliari, per asperionem Aquæ solemniter benedictæ, cum vino & cinere, Cap. 4. & 5. de *Consecr. Eccles.* Hac in Regula Reconciliatio cum Consecratione confunditur, in quâ præterea adhibentur Thus, Chrisma, Oleum Cathecumenorum PONTIF. ROMAN. de *Eccles. Consecr. pag. 258.* Idem fit

in REG. XIII. quæ dicit, Oleum non benedictum, per mixtionem cum benedicto, fieri benedictum; quod ad Vinum consecratum extendi nequit.

REG. XIV. quæ dicit generatim, Consecrationem fieri in Loco sacro; vera esse nequit de omni Consecratione; quia supponit Ecclesiæ Consecrationem.

Reg. XV. & XVII. restringi debent ad Consecrationem Chrismatis & Sanctorum Oleorum, quæ, propriè loquendo, est simplex Benedictio, & sola, quæ annua sit

Reg. XVI. & XVIII. restringi debent ad Consecrationem Ecclesiæ, quæ fieri potest Diebus Feriatis, sicut in Dominicis, & cujus Solemnitas Octo dies durat. Consecratio Episcopi fit solum Die Dominico.

Reg. XVII. convenit Consecrationi Ecclesiæ, & Consecrationi Episcoporum, quæ fieri debent à Jejuo; idem est de aliâ qualibet, quam comitatur, aut sequitur, Sacrificium: talis est Consecratio Altarium sive fixorum, sive portatilium. Idem est de Benedictio- ne Abbatum & Abbatissarum. Hoc Ecclesiarum Consecrationi, quoad jejunium, peculiare est, quòd is, qui eam facturus est, & ii, qui eam possunt, die præcedenti jejunare teneantur; PONTIF. ROM. de Consecr. Eccles.

Reg. XIX. Soli Ecclesiarum Consecrationi convenit; in eo quòd dicit, adhiberi in Consecratione non solum Preces, sed etiam Sal. Textus laudatus in Reg. XX. respicit solum Consecrationem Ecclesiarum, de quâ dicit, eam sine Missâ fieri non debere, sed hoc non est peculiare huic Consecrationi, sed etiam convenit Consecrationi Episcoporum, & Altarium, atque etiam Benedictio- ni Abbatum, & Abbatissarum.

Reg. XXI. quæ dicit, licentiam Pontificis, ad Ecclesiarum Consecrationem, requiri; generaliter falsa est, & ab usu aliena. XXII. solam respicit Eucharistiam, in quâ, post Consecrationem solæ remanent Species panis & vini: aliæ Consecrationes nullam neque in rebus, neque in personis, mutationem substantialem operantur.

XXIII. pertinet ad omne Consecrationis genus: omnes enim gratuita esse debent, sicut administratio Sacramentorum, & celebratio Missæ. Quod dicit XXIV. eum, qui Ecclesiæ Consecrationem procurat, ad eam dotandam teneri; ad Benedictio- nem Cappellarum, sive privatarum, sive publicarum, extenditur.

Autor, non animadvertens, inter res, de quibus locutus est, agendo de Consecratione, multas esse, quæ solum benedicantur, ut cernitur in *Pontificali* & *Ritualibus*; novissimas Regulas infumit in expositione Benedictio- nis; & declarat, se id facere propter ejus affinitatem cum Consecratione: Reg. XXV. in quâ dicit, Abbatissas non benedici: quod falsum, sicuti quod addit, Abbates non benedici, nisi Privilegiati sint; nam, Benedictio Abbatum & benedicendæ Abbatissæ, de jure Communi est, & PONTIF. ROM. præscribit formam. Omis- sa fuit negatio in Reg. XXVII. quæ dicit, Inferiorem posse Superiorem benedicere: verò simile non est, Autorem contradixisse S. PAULO: præterea illa est in *Can. 6. DIST. XXI.* quem laudat. Quod dicit in XXIX. Benedictio- nem fieri debere à jejuo, & horâ tertiâ; non nisi ei convenit, quam præcedit, aut comitatur, aut sequitur, Missâ: quales sunt, Benedictio- nes Abbatum, aut Abbatissarum, & Panis benedicendi, qui affertur in Missâ; aliæ sunt quilibet horâ, & post prandium.

OBSERVATIONES in CAP. V. de PŒNITENTIA.

Principiò colligendum erat quidquid Pœnitentiam generatim respicit, & convenit Pœnitentiæ, quatenus Virtuti, & Pœnitentiæ, quatenus Sacramento: utrique commune est hoc, ut sit dolor sincerus ob peccatum commissum, & voluntas ultrâ non committendi, ac satisfaciendi pro commissò. Sub titu-

lo de Pœnitentiâ in genere, colligere opus erat omnes Canones, qui Pœnitentiæ statum respiciunt, sub Lege Naturæ, & sub Lege Mosaicâ; atque identidem observare id, quod ad Pœnitentiam virtutem, pertinet, ad Sacramenti Dignitatem evectum fuisse per Legem Novam, quæ huic virtuti, tunc ad remissionem peccatorum sufficienti, adjecit obligationem Confessionis, & parendi Judicio ejus, qui illam excipit, sive quoad Confessionem, sive quoad Absolutionem.

Antè Institutionem Sacramenti, nulla erat obligatio consistendi apud Sacerdotem peccata sua, tam interiora, quam exteriora: remissio à nullius Sacerdotis Judicio pendebat; quotus quisque peccator sibi Pœnitentias imponere debebat, sive congruas satisfaciones, sive ad non recidendum, sive ad expiandum peccata commissâ. Obligatio, proportionandi Pœnitentiam peccato sive interius, sive exterius omni tempore viguit. Idem est de obligatione reparandi scandali, quod peccati publicitas peperit: hujus gnarus DAVID, publicam Pœnitentiam egit, ob peccata sua publica: *Ninivita* idem egerunt. Nova Lex hac in re non differt ab aliis, nisi quoad modum & Electionem formæ, quâ fieri debeat; in eâ præstituitur, & dirigitur juxtâ qualitatem peccatorum, ita, ut liberum non fuerit eligere poenas sibi imponendas, eorumve durationem determinare; prius autem peccatori licebat eligere media, quæ apta duxerat, ad expiationem suorum Criminum, illorumque usum ac durationem definire, modò usque ad mortem produceret ob Dei offensam; atque attentionem ad vitandum sedulò omnes occasiones relapsus.

Expositis iis, quæ ad Pœnitentiam in genere spectant, nec non Communibus proprietatibus Pœnitentiæ virtutis, & Pœnitentiæ Sacramenti; continuâ serie colligi debuisset id, quod Pœnitentiæ Sacramento peculiare est; ejus Institutio, Materia, Forma, Minister, necessitas, effectus. Omnes Canones, qui docent CHRISTUM dedisse suis Apostolis atque, in eorum personâ, omnibus Presbyteris, potestatem remittendi peccata, aut retinendi, solvendi, aut ligandi, & laudant loca Novi Testamenti, quæ probant hoc factum, pertinent ad institutionem hujus Sacramenti. Ejus *Materia* applicandi sunt omnes Canones, qui loquuntur de iis, quæ vulgò *Actus Pœnitentis* vocantur; nempe Contritio, Confessio, Satisfactio. Ad *Formam*, pertinent omnes, qui loquuntur de verbis, quibus peccata remittuntur. Omnes, qui agunt de *Personis*, quæ habent potestatem absolvendi à peccatis confessis, respiciunt *Ministrum*. Denique omnes, qui loquuntur de remissione peccatorum, ex vigore Clavium, spectant *Effectus* hujus Sacramenti, qui consistunt in eo, quòd tribuatur cum Gratia Sanctificanti, quæ peccatum repellit, jus ad auxilia necessaria ad vitandum relapsum, quorum principium est amor justitiæ, & desiderium satisfaciendi pro peccatis remissis.

Loquendo de *Contritione*, colligere opus erat summam Canonum loquentium de Charitate, quæ debet esse motivum doloris, in quo consistit Contritio. Cùm amor Creaturæ peccatum committat, amor Creatoris læsi detestationem peccati operari debet: magna est illorum Canonum copia in *DIST. I. II. III. De Pœnit.* Aptiores ad Argumentum ii sunt, qui docent, Charitatem justificare, & justitiam unâ cum illâ nasci & crescere. His Canonibus jungendi erant, qui loquuntur de aliis conditionibus Contritionis; nempe, quòd ea extendi debeat ad omnia peccata lethalia commissâ, & includere propositum serium ultrâ non peccandi. Continuâ serie colligendi erant omnes Canones, qui respiciunt *Confessionem*, incipiendo ab iis, qui loquuntur de ejus necessitate; tùm pergendo ad eos, qui agunt de conditionibus requisitis ad ejus validitatem: nempe, ut sit integra, ita, ut nullum omittatur è peccatis mortalibus commissis; sincera sit ac sine tergiverfatione; fiat cum dolore, & apud eundem